

חִלְבוֹת שְׁגָנוֹת פָּרֶק ח

א. כָּל חֲטָא שְׁחִיבִין עַל שְׁגָגָתוֹ חֲטָאת קְבוּעָה, חִיבִין עַל לֹא הוֹדַע שְׁלֹו אֲשֶׁם תְּלוּי. וּמָה הוּא לֹא הוֹדַע: אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם שְׁגָג בְּדָבָר זֶה אוֹ לֹא שְׁגָג הָרִי זֶה מִצְוָה לְהִקְרִיב אֲשֶׁם, שְׁנֵאמַר "וְלֹא-יָדַע וְאֲשֶׁם, וְנִשָּׂא עֹנּוֹ. וְהִבִּיא אֵיל תָּמִים מִן-הַצֹּאן, בְּעֶרְכָּךְ לְאֲשֶׁם" (ויקרא ה, יז-יח). וְזֶה הוּא הַנִּקְרָא אֲשֶׁם תְּלוּי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַפֵּר עַל הַסֵּפֶק, וְתוֹלָה לוֹ, עַד שִׁיּוֹדַע לוֹ בּוֹדָאי שְׁחָטָא בְּשִׁגָּגָה, וַיִּקְרִיב חֲטָאתוֹ.

ב. אֵינוֹ חִיב בְּאֲשֶׁם תְּלוּי, עַד שִׁיְהִיָּה שֵׁם אֲסוּר קְבוּעַ. כִּי־צַד: אֲכָל חֵלֶב, וְסִפֵּק אִם הָיָה כִּזִּית אוֹ פָּחוֹת מִכִּזִּית, אוֹ שֶׁהִיתָה לְפָנָיו חֲתַפַּת חֵלֶב וְחֲתַפַּת שֶׁמֶן, וְאֲכָל אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶן אֲכָל, אֲשֶׁתּוֹ וְאַחֻתּוֹ עִמּוֹ בְּבֵית, בְּעַל אַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ מֵהֶן בְּעַל, שַׁבַּת וַיּוֹם חַל, עָשָׂה מְלָאכָה בְּאַחַד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ בְּאֵיזָה יוֹם עָשָׂה, אוֹ שֶׁעָשָׂה מַעֲשֶׂה בַשַּׁבַּת, וְלֹא יָדַע מַעֲשֵׂן אֵיזוֹ מְלָאכָה עָשָׂה הָרִי זֶה מִבִּיא אֲשֶׁם תְּלוּי. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

ג. אֲבָל אִם הִיתָה לְפָנָיו חֲתַפָּה אַחַת, סִפֵּק שֶׁהִיא חֵלֶב סִפֵּק שֶׁהִיא אֵלִיָּה, וְאֲכָלָה פֶּטוּר, שֶׁהָרִי אֵין כָּאֵן אֲסוּר קְבוּעַ. וְכֵן הָאוֹכֵל חֵלֶב הַכּוּי פֶּטוּר מֵאֲשֶׁם תְּלוּי, שְׁאֵין כָּאֵן אֲסוּר קְבוּעַ. וְכֵן הַבָּא עַל אִשָּׁה שֶׁהִיא סִפֵּק נָדָה, אוֹ סִפֵּק עֲרוּה שֶׁלְקָרוּב בֶּשֶׁר פֶּטוּר מֵאֲשֶׁם תְּלוּי. לְפִיכֶךְ הָאִשָּׁה שֶׁנִּמְצָא דָם עַל עַד שְׁלָה לְאַחַר זְמַן, וְהַנּוֹשֵׂא יְבֻמָּתוֹ בְּתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים, וַיִּלְדָּה, וְאֵין יָדוּעַ אִם בֵּן תִּשְׁעָה לְרֵאשׁוֹן אוֹ בֵּן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן הָרִי אֵלוֹ פֶּטוּרִין מִן הַקֶּרְבֵּן. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ, שֶׁהָרִי אֵין שֵׁם אֲסוּר קְבוּעַ.

ד. הָאוֹכֵל חֲתַפָּה, וְעַד אֶחָד אוֹמֵר לוֹ זֶה שֶׁאֲכַלְתָּ חֵלֶב הָיָה, וְעַד אֶחָד אוֹמֵר לֹא אֲכַלְתָּ חֵלֶב, אִשָּׁה אוֹמֶרֶת אֲכָל, וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת לֹא אֲכָל הוֹאִיל וְנִקְבַּע הָאֲסוּר, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדַע אִם חֲטָא אוֹ לֹא חֲטָא הָרִי זֶה מִבִּיא אֲשֶׁם תְּלוּי.

ה. וְכֵן כָּל הַבָּא עַל אִשֶּׁת אִישׁ, שֶׁעַד אֶחָד אוֹמֵר מֵת בְּעִלָּה, וְאֶחָד אוֹמֵר לֹא מֵת חִיבִין בְּאֲשֶׁם תְּלוּי. וְהוּא הִדִּין לְסִפֵּק מִגִּרְשֵׁת, שֶׁהָרִי נִקְבַּע הָאֲסוּר; אֲבָל סִפֵּק מִקְדָּשֵׁת, לֹא נִקְבַּע הָאֲסוּר.

ו. מִי שֶׁהָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי חֲתָכוֹת, אַחַת שֶׁלְחֵלֶב וְאַחַת שֶׁלְשֶׁמֶן, וְאֲכָל אַחַת מֵהֶן, וּבָא גוֹי אוֹ כָּלֵב וְאֲכָל אֶת הַשְּׁנִיָּה, אוֹ שֶׁאֲכָל גוֹי אוֹ כָּלֵב אֶת הָרֵאשׁוֹנָה, וּבָא יִשְׂרָאֵל וְאֲכָל אֶת הַשְּׁנִיָּה, אוֹ שֶׁאֲכָל רֵאשׁוֹנָה בְּזִדּוֹן וְשְׁנִיָּה בְּשִׁגָּגָה, אוֹ שֶׁאֲכָל רֵאשׁוֹנָה בְּשִׁגָּגָה וְשְׁנִיָּה בְּזִדּוֹן הָרִי זֶה חִיב בְּאֲשֶׁם תְּלוּי, הוֹאִיל וְהָיָה שֵׁם אֲסוּר קְבוּעַ.

ז. אֲכָל שְׁתֵּיהֶן בְּזִדּוֹן, פֶּטוּר מִקֶּרְבֵּן; אֲכָל שְׁתֵּיהֶן בְּשִׁגָּגָה, מִבִּיא חֲטָאת; אֲכָל אֶת הָרֵאשׁוֹנָה בְּשִׁגָּגָה, וּבָא אַחֵר וְאֲכָל אֶת הַשְּׁנִיָּה בְּשִׁגָּגָה שְׁנִיָּה חִיבִין בְּאֲשֶׁם תְּלוּי. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

ח. חֵלֶב וְנוֹתֵר לְפָנָיו, אֲכָל אֶחָד מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵיזָה מֵהֶן אֲכָל, אֲשֶׁתּוֹ נָדָה וְאַחֻתּוֹ עִמּוֹ בְּבֵית, וְשְׁגָג בְּאַחַת מֵהֶן וְאֵין יָדוּעַ אֵיזוֹ בְּעַל, שַׁבַּת וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְעָשָׂה מְלָאכָה בֵּין הַשְּׁמִשּׁוֹת שְׁבִינִיָּה חִיב זֶה פֶּטוּר מִקֶּרְבֵּן; אֵינוֹ מִבִּיא חֲטָאת, שֶׁהָרִי אֵינוֹ יוֹדַע עֲצָמוֹ שֶׁלְחֲטָא כִּמּוֹ שְׁבִאֲרָנוֹ, וְאֵינוֹ מִבִּיא אֲשֶׁם תְּלוּי, שֶׁהָרִי יָדַע בּוֹדָאי שְׁחָטָא.

ט. כָּל דָּבָר שְׁחִיבִין עַל וְדָאִיו חֲטָאת אַחַת קְבוּעָה, חִיבִין עַל לֹא הוֹדַע שְׁלֹו אֲשֶׁם תְּלוּי אֶחָד; וְכָל דָּבָר שְׁחִיבִין עַל וְדָאִיו חֲטָאוֹת

הַרְבֵּה, חִיבִין עַל לֹא הוֹדַע שְׁלוֹ אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין הַרְבֵּה, כְּמִנִּין
הַחֲטָאוֹת.

י. כִּיצַד: כָּשֶׁם שָׁאֵם אָכַל חֶלֶב וְדָם וְנוֹתֵר וּפְגוּל בְּהַעֲלִים אֶחָד,
חִיב אַרְבַּע חֲטָאוֹת כֹּךְ אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם אֶכְלָן, אוֹ לֹא אָכַל אֲלֹא
חֲתָכוֹת שְׁלֵהֶתֶר שְׁהִיו עֲמָהֶם מִבִּיא אַרְבַּעַה אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין. וְכֵן
אִם נִסְתַּפֵּק לוֹ אִם הָאִשָּׁה שָׁבָא עָלֶיהָ אִשְׁתּוֹ, אוֹ פְלוֹנִית הָעֲרוּהָ
שְׁהִיתָה עֲמָה שְׁחִיב עָלֶיהָ שְׁמוֹנָה חֲטָאוֹת הֲרִי זֶה מִבִּיא שְׁמוֹנָה
אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין.

יא. הָאוֹכֵל חֲתָכָה מִשְׁתִּי חֲתָכוֹת, וְנִסְתַּפֵּק לוֹ אִם שְׁלַחֲלֵב אָכַל
אוֹ שְׁלִשְׁמָן אָכַל, וְאַחֵר שֶׁנִּלְד לוֹ הַסֶּפֶק, אָכַל חֲתָכָה מִשְׁתִּי
חֲתָכוֹת אַחֲרוֹת, וְנִסְתַּפֵּק לוֹ אִם שְׁלַחֲלֵב אָכַל אוֹ שְׁלִשְׁמָן הֲרִי זֶה
מִבִּיא שְׁנֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין: כָּשֶׁם שֶׁיִּדְעֶת וְדָאִי בְּנֵתִים מְחַלֶּקֶת
לְחֲטָאוֹת, כֹּךְ יִדְעֶת סֶפֶק בְּנֵתִים מְחַלֶּקֶת לְאֲשָׁמוֹת. לְפִיכֹךְ אִם
אָכַל חֲמִשָּׁה זֵיתֵי חֶלֶב בְּהַעֲלִים אֶחָד, וְנוֹדַע לוֹ יִדְעֶת סֶפֶק עַל
אֶחָד מֵהֶם, וְחָזַר וְנוֹדַע לוֹ יִדְעֶת סֶפֶק אַחֲרֵת עַל הַשְּׁנִי, וְכֵן עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד חִיב אֶשֶׁם תְּלוּי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

יב. חֲתָכָה שְׁלִשְׁמָן וְחֲתָכָה שְׁלַחֲלֵב, אָכַל אַחַת מֵהֶן וְאִין יָדוּעַ
אִיזוֹ הִיא, וְהִבִּיא אֶשֶׁם תְּלוּי, וְחָזַר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה מִבִּיא
חֲטָאֵת. וְכֵן אִם אָכַל אַחֵר אֶת הַשְּׁנִיָּה מִבִּיא הָאֶחָד אֶשֶׁם תְּלוּי,
כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ.

יג. חֲתָכָה שְׁלַחֲלֵב וְחֲתָכָה שְׁלַחֲלֵב נוֹתֵר, אָכַל אֶת אַחַת מֵהֶן
וְאִין יָדוּעַ אִיזוֹ הִיא מִבִּיא חֲטָאֵת עַל הַחֶלֶב, וְאֶשֶׁם תְּלוּי מִשּׁוּם
נוֹתֵר. אָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה, בְּהַעֲלִים שְׁנֵי מִבִּיא שְׁלוֹשׁ חֲטָאוֹת; וְאִם
הָיָה בָּהּ שׁוּוֹה פְּרוּטָה, מִבִּיא אֶשֶׁם וְדָאִי מִשּׁוּם מְעִילָה.

יד. אָכַל אֶחָד אֶת אַחַת מִשְׁתִּיהֶן, וּבָא אַחֵר וְאָכַל אֶת הַשְּׁנִיָּה זֶה
מִבִּיא חֲטָאֵת וְאֶשֶׁם תְּלוּי, וְזֶה מִבִּיא חֲטָאֵת וְאֶשֶׁם תְּלוּי; וְכֵן כָּל
כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.